

Innspill til Prop. 1S 2021 fra Sex og Politikk

I 2020 ble *Snakk om det! Strategi for seksuell helse (2017-2022)* supplert med *Handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsbrudd - (2020–2024)*. Begge dokumentene er klare på viktigheten av seksualitetsundervisning som verktøy for å bygge god seksuelle helse og forebygge uønskede svangerskap. Samtidig trer fagfornyelsen i kraft i den norske skole fra høsten 2020, som legger opp til mer undervisning om kropp, følelser, identitet og seksualitet i skolen, bl.a. gjennom det nye tverrfaglige temaet *Folkehelse og livsmestring*. Det er en god nyhet for norske skoleelever.

Den dårlige nyheten er at forslag til statsbudsjett for helse- og omsorgsdepartementet ikke nevner seksualitetsundervisning en eneste gang, og temaet er stadig fraværende i form av budsjettlinjer eller føringer for tilskuddsordninger. Dette rimer dårlig med det faktum at Helsedirektoratet er den viktigste støttespilleren for organisasjoner som hjelper helsesykepleiere og lærere å levere god, oppdatert og engasjerende seksualitetsundervisning fra første klassetrinn, til og med videregående skole.

Sex og Politikk ber Helse- og omsorgskomiteen om å

1) Fremheve seksualitetsundervisning som et satsingsfelt ved å:

- Øke kapittel 762, post 73 Seksuell helse med 10%, dvs nær 6 millioner kroner som øremerkes seksualitetsundervisning.
- Åpne opp for at støtten gjennom post 762 kan gjøres flerårig for prosjekter som har en mer permanent karakter.

2) Inkludere seksuell helse i satsingsfeltet aldersvennlig Norge, i kap. 714, i tråd med *Snakk om det!* og kvalitetsreformen *Leve hele livet*. Dette bør innbefatte arbeid og mandat for nasjonalt eldreombud.

Seksualitetsundervisning - en god helseforsikring

Det tverrdepartementalt oppnevnte Ung i Dag-utvalget, slår fast at seksualitetsundervisning “..er helt avgjørende for å ruste elevene til nåtid og framtid.” Utvalget påpeker i sin utredning at seksualitetsundervisningen i Norge ikke ser ut til å fungere godt nok. De rapporterer at unge etterspør mer fokus på god og positiv seksuell helse. (NOU 2019: 19 - Jenterom, gutterom og mulighetsrom - Likestillingsutfordringer blant barn og unge). Dette prøver Sex og Politikk å gjøre noe med bl.a. gjennom undervisningsopplegget kjent som Uke 6. Med økonomisk støtte fra Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet og fra 2020 også Sametinget, har Uke 6 i løpet av 10 år vokst til å bli landets mest populære opplegg for seksualitetsundervisningen, brukt ved over 40 prosent av norske grunnskoler i forrige skoleår. 9 av 10 av de som har brukt Uke 6 før vil anbefale materialet til en kollega. Uke 6, *Mine og dine grenser* og Bærekraftsmaterialet *Ingen bærekraftig utvikling uten helse, likestilling og utdanning*, lages og tilbys av Sex og Politikk. Deler av materialet er oversatt til nynorsk og samisk.

Handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsvbrudd - (2020–2024) slår fast at: “Regjeringen vil bidra til at det utvikles undervisningsopplegg som kan benyttes i barnehage og skole, slik at barn og unge har kunnskapen, ferdighetene og holdningene de trenger for å respektere hverandre og ta informerte valg om seksuell og reproduktiv helse. God seksualitetsundervisning i skolen kan bidra til å fremme seksuell helsekompetanse hos elevene. God seksualitetsundervisning forutsetter en helhetlig tilnærming til seksualitetens positive og negative sider. Alderstilpasset informasjon vil sikre at barn og ungdom får kunnskap før de faktisk kommer i en situasjon hvor de har behov for kunnskapen.” Støtte til videreutvikling av Uke 6 og fortsatt gratis tilbud til skolene av dette populære seksualitetsundervisningsopplegget vil enkelt oppfylle disse gode målsetningene.

I dag koster seksualitetsundervisningsoppleggene til Sex og Politikk rundt 5 millioner kroner å opprettholde på dagens nivå. Dette vil ikke kunne sikre den styrking av undervisning og kunnskap som elever og lærere ønsker og det legges opp til i *Snakk og det!* og i handlingsplanen for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd og i fagfornyelsen.

Seksuell helse gjennom hele livet

Fra 2020 vil Sex og Politikk også være en ressurs for den godt voksne delen av befolkningen. Med støtte fra Helsedirektoratet er vi med i et nasjonalt samarbeidsprosjekt for å styrke tilgang til kunnskap og informasjon for eldre selv og helsepersonell, om seksualitet som ressurs også på eldre dager. Arbeidet bygger på forskning som viser at en rekke faktorer hindrer eldre i å få den hjelpen de trenger for å oppnå god seksuell helse. Eksempelvis unnlater eldre personer å oppsøke helsehjelp for seksuelle problemer, mens helsepersonell unngår å tematisere seksualitet i møte med eldre pasienter. Skeive eldre går ofte tilbake i skapet, eller forblir der, i møte med eldreomsorgen. Det defineres et tydelig behov for både informasjonsressurser for eldre og for ansatte i helsesektoren. Vi er mange som mener at et kompetanseløft på eldre og seksuell helse er på høy tid. Alle organisasjoner, fagmiljø og kommuner vi har invitert til samarbeid har vært positive og entusiastiske.

Forskning viser at seksualitet forblir en viktig del av livet gjennom alderdommen og at seksuell tilfredshet er forbundet med sunn og aktiv aldring. Et eldreombud og en satsning på et aldersvennlig Norge må inkludere denne viktige dimensjonen ved livet.

Med vennlig hilsen

Tor-Hugne Olsen
Daglig leder
Sex og Politikk